

از سوی مقام معظم رهبری صادر شد

پیام تسلیت در پی درگذشت حجت‌الاسلام فقیه‌ایمانی

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی درگذشت عالم فرزانه حجت‌الاسلام‌والمسلمین آقای حاج‌آقا کمال فقیه‌ایمانی را تسلیت گفتند. متن پیام مقام معظم رهبری به این شرح است...

صفحه ۲

یکشنبه ۳۱ مرداد ۱۴۰۰ • ۱۳ محرم ۱۴۴۳ • ۲۲ آگوست ۲۰۲۱

تترها

کفت وگوبا یورسفر درباره آنچه در ۲۸ مرداد ۳۲ رخ داد چرا مصدق حمایت حزب توده را نپذیرفت؟

صفحه ۴

روایتی از این روزهای آرامستان مشهد

اینجا از در و دیوار مرگ می بارد

صفحه ۹

دوباره تلویزیون!

صفحه ۱۱

بیانیه حزب مجمع ایثارگران درباره دولت پیشنهادی رئیسی

صفحه ۲

بسته وزیر

بابک زمانی

صفحه آخر

مرثیه‌ای برای «فرشته»

افشین علا

صفحه آخر

آیا طالبان متحول شده‌اند؟

محمدحسین عمادی*

صفحه آخر

با پیروزی برق‌آسای طالبان و فتح زنجیره‌ای مراکز استان‌ها، بالاخره پرچم سفید طالبان خیلی سریع‌تر از آنچه پیش‌بینی می‌شد، بر فراز کاخ ریاست‌جمهوری در کابل برافراشته شد. رئیس‌جمهور فراری شده و بسیاری از تحلیلگران مسائل افغانستان، فارغ از نوع دیدگاه‌شان، شوکه شده و توان تحلیل را از دست داده‌اند و مسحور اخبار بی‌دربی شده‌اند و لاجرم از پیش‌بینی اثرات این رخداد بر جهان و منطقه بازمانده‌اند. بهمت‌زدگی به ناظران داخلی و قرن‌ها محدود نمی‌شود و رهبران طالبان نیز خود در عین ناباوری از سرعت این پیروزی‌ها در حیرت هستند. صحنه‌های هجوم مردم بی‌دفاع و وحشت‌زده کابل به فرودگاه که در تعقیب هواپیمای غول‌پیکر نظامی آمریکا به صورت دلخراش از آن سقوط می‌کنند، رویدادی دقیق است که قطعا برای سال‌ها و قرن‌ها در حافظه تاریخی مردم جهان باقی خواهد ماند که قطعا سقوط منزلت آمریکا را به دنبال خواهد داشت. اظهارنظر سیاست‌مداران به‌تازده جهان غرب که مملو از احساس سرشماری و ندامت است، از درجه تقیح و سیل سرزنش مردم و رسانه‌های مستقل نسبت به حکام آمریکا در رسانه‌های جمعی و فضای مجازی نکاسته است؛ اما هم‌زمان با کاهش تشنجات به‌تدریج شاهد عیان شدن برخی از تحولات پشت پرده و بیان تحلیل از اثرات سلطه طالبان بر افغانستان، مردم این سرزمین، معادلات بین‌المللی و کشورهای همسایه، از جمله ایران، هستیم. بی‌شک درک اهمیت و تأثیر این تحولات در منطقه و کشورمان نیازمند شناخت دقیق‌تر و عمیق‌تر رویدادها و پیشینه آن است تا توان پیش‌بینی آثار پیچیده آن و آمادگی رودررویی با چالش‌های آن را داشته باشیم. در این‌بین رسانه‌های رسمی داخلی با خوشحالی از شکست آمریکا و خروج قوای نظامی آن از خاک همسایه بستر اطلاعاتی و محیط خبری بسیار محدودی برای مخاطبان خود و جامعه فراهم می‌کنند. برخی مراجع رسمی نیز در دوماهه اخیر ضمن تغییر دیدگاه و مواضع خود در مواجهه با طالبان مدعی هستند که طالبان به دلیل ۲۰ سال مبارزه و پیروزی بر آمریکا تغییر ماهوی کرده و خطری جدی از جانب آنان ما را تهدید نمی‌کند؛ اما جو حاکم بر رسانه‌های غیردولتی و فضای مجازی متفاوت بوده و با هراس فراوان از حاکمیت طالبان سخن گفته، با سرعت بیشتری جزئیات رویدادها را دنبال کرده و مملو از احساس نوع‌دوستی نسبت به ملت افغانستان هستند. باورمندان به این نظر می‌اند که طالبان مانند «غول چراغ جادو» و مظهر بنیادگرایی با دیدسیسه‌شکوره‌ای منقشه، جهات جامعه جهانی و خیانت آمریکا بنابر دیگر و به‌زودی چتر سیاه خود را در منطقه می‌گستراند و دولت باید از هرگونه همراهی و به رسمیت شناختن تلویحی این گروه اجتناب کند. در این‌میان ضعف خبری از میدان تحولات از یک سو و تناقض در تحلیل‌های سطحی و گاه احساسی ارائه‌شده، جامعه را در بهمت و هراس مضاعف فرو برده است.

ادامه در صفحه ۲

روزنامه

جلسه بررسی صلاحیت وزرای پیشنهادی دولت در مجلس برگزار شد

مجلس همراه یا مقابل دولت؟

صفحه ۲

ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یتغیروا ما بانفسهم

افغانستان: روز بعد

با آثار و گفتاری از: پیرمحمد ملازهی، مصطفی ترک‌زهرانی، دیاکو حسینی، احمد بخارایی، محمد شوری، فریدون مجلسی

صفحه‌های ۵ و ۶

یادداشت

گردوانی، چشمه‌ساری در کویر

عبدالحسین طوطیابی
پژوهشگر کشاورزی

دکتر پرویز گردوانی سرانجام با چشمانی تر از خشکی سرزمینش و در عاشورایی هم‌صدا با محیط زیستی تشنه، تشنه دیده از جهان فروبست تا از این پس فریادهای هشدار «آب را گل نکنیم» او در هم‌توایی با سهراب، تنها در آسمان‌ها سروده شود. گردوانی زاده خطه عاشق‌پرور کویر گرمسار بود. کوبری که زنده‌یاد شریعتی این‌گونه توصیفش می‌کند: «... این هیچستان پراسراری که در آن، دنیا و آخرت، روی در روی هم‌اند. دوزخ زمینش و بهشت، آسمانش و مردمی در برزخ این دو، پوست بر اندام خشکیده، بریان، پشانی هماره پریچن؛ لب‌ها همیشه چنان که کوپی مرد می‌گریذ یا دلش از حسرتی تلخ یا از منظرهای دلخراش می‌سوزد...». زنده‌یاد دکتر گردوانی روزگار تا نوجوانی‌اش را در آغوش چنین کویری سپری کرد و در لوح ضمیرش ارزش آب را در جرعه‌جرعه‌هایی که از عطش‌هایش فرومی‌کاست، آموخت. با تمثیل از تعبیر زیبای سهراب سپهری گرچه از ده بالادست بود؛ اما سر رود و گل‌نرگدن را می‌فهمید و برای آن کفتری هم که در پایین‌دست از جویار فرزند کویر در دلبستگی‌اش عاشقانه با چراغ علم آن بست که تا می‌تواند نگذارد که آب را گل کنند. فرزند کویر در دلبستگی‌اش عاشقانه با چراغ علم به تاریکی غربتش شتافت و در شاخه‌های دانش نوین، جایی مانند فرزندخوانده برای سنانساندن آن بنا نهاد و در کسوت یک پسر در زمره چهره‌های ماندگار دانش نوین کشور شد. پرویز گردوانی با وجود اشتیاق برای فراگیری علم اما در اولین سال‌های جوانی به ساماندهی اعضای خانواده و به جا مانده از پدر پرداخت تا ثابت کند همواره و در هر جا که باشد، مدال «پدرپودن» زینده شخصیت انسانی اوست. در سال ۱۳۴۵ با دانشنامه دکترای عمران کویر از آلمان راهی سرزمین مادری شد. سرزمینی که با گستره وسیعی از اراضی کویری، در گروه اقلیم‌های خشک جهان قرار داشت. او در سال ۱۳۴۸ مدیرکل دفتر مطالعات آموزشی دانشگاه تهران شد و از ۱۳۵۴ بنیان‌گذار و رئیس مرکز تحقیقات مناطق کویری و بیابانی ایران تا سال ۵۸ بود. بیش از ۲۰ جلد کتاب در زمینه‌های کویر، خاک آب، هیدرولوژی و دیگر جنبه‌های بستر حیات و راهنمایی در ۱۵۰ پایان‌نامه و... و اعزاز استاد نمونه دانشگاه تهران از اقلام برحسته در کارنامه ایشان است.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

کسانی که مانع خرید واکسن کرونا شدند، چه جوابی دارند

تعمت احمدی
حقوق‌دان

«به ما اجازه خرید واکسن ندادند، چون فکر می‌کردند گران است. آمارهای مرگ‌ومیر را از سازمان جهانی بهداشت پنهان کردیم.» آنچه در بالا آمد حدس و گمان یا گفته و ادعای ضد انقلاب یا مخالفان نظام نیست، گفته‌های آقای دکتر علیرضا زالی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی متخصص جراحی مغز و اعصاب و فرمانده عملیات مدیریت بیماری کرونا در کلان‌شهر تهران است. اگر سوابق علمی و اجرایی آقای دکتر زالی را در فضای مجازی جست‌وجوکنیم حداقل با ۱۱ کتاب و ۲۵ مقاله فارسی و ۲۵ مقاله انگلیسی و استادی دانشگاه باید به درد دل او کوش داد. وقتی می‌گویید ... کمک‌های جهانی و پزشکان بدون مرز را از فرودگاه برگردانیم؛ درحالی‌که از کرونا هیچ اطلاعاتی نداشتیم... این‌قدر صداقت دارد که از فعل جمع استفاده کند و بار گناه را به گردن این و آن ننندازد و بگوید پزشکان را از فرودگاه –برگردانسیم- و درمورد کرونا بگوید -هیچ اطلاعاتی نداشتیم... تا جایی که اعلام کند - ۷۳۰ میلیون یورو خرج رمدسویور کردیم؛ درحالی‌که در واقع ایشان نقشی در تجارت کرونایی نداشت و ندارد که بگوید -این پول را باید خرج واکسن می‌کردیم. فقط پنج روز ذخیره واکسن داریم. قصه برعصه کرونا و اطلاعاتی که به‌اصطلاح متخصصان این رشته به مسئولان کشور دادند و اطلاعات آنان نادرست بود و با تأساف در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی مسئولان مؤثر واقع شد و خروجی آن هزینه‌کرد ۷۲۰ میلیون یورو و به بهانه گرانی واکسن خارجی در زمانه‌ای که هر لحظه آن ارزش داشت و باید جلوی گسترش ویروس کرونا را بگیریم، چند شرکت را درگیر ساخت واکسن کردیم که در نهایت خروجی آن به ضرر خزانه تمام شد و به جای واکسیناسیون که مانع از گسترش ویروس بشود، اجازه دادیم ویروس به‌اصطلاح منحوس وارد جامعه بشود و آن زمان درصد درمان بیماران کرونایی برآمدیم که به گفته آقای دکتر زالی، هزینه داروهای کرونا چند برابر واکسن شد و اجازه خرید واکسن را هم ندادیم؛ چون فکر می‌کردند گران است... . جانب است این متخصصانی که دوهزارو ۵۰۰ نفرشان نامه به مسئولان می‌نویسند کاری کردند که ... کمک‌های جهانی و پزشکان بدون مرز را از فرودگاه برگردانیم... جدای از گفته‌های آقای دکتر زالی می‌دانیم که بنا به توصیه همین متخصصان نامنویس به بزرگان و مسئولان، واکسن‌هایی که مجانی به ایران ارسال شده بود، همانند پزشکان بدون مرز به آنها اجازه

ادامه در صفحه ۹

یادداشت

اهل سنت و یک انتصاب

احسان هوشمند

انتصاب دریادار شهرام ایرانی به فرماندهی نیروی دریایی ارتش بازتاب گسترده‌ای در افکار عمومی داشت. دریادار شهرام ایرانی، متولد شهر سمنان در استان کردستان است. او در دهه ۶۰ خورشیدی خدمت در نیروی دریایی را آغاز و در مرداد ۱۴۰۰ به فرماندهی نیروی دریایی ارتش انتخاب شد. انتشار اخباری مبنی بر اهل سنت بودن دریادار ایرانی موجب توجه بیشتری به این انتصاب شد؛ چراکه در دوره چنددهه‌ای پس از انقلاب این نخستین‌باری بود که خبری دل بر به‌کارگیری یکی از نیروهای اهل سنت در رده‌های بالای فرماندهی نظامی و لشکری و فرماندهی یکی از قوای نظامی کشور منتشر می‌شد. به دنبال این انتصاب، رئیس مجمع نمایندگان استان کردستان در مجلس گفت: «انتصاب دریادار ایرانی نشانه اعتماد به اهل سنت در سطح ملی است». فتحی در ادامه گفت: «گرچه در میان وزرای معرفی‌شده کابینه سیزدهم، نامی از نیروهای اهل سنت به چشم نمی‌خورد، اما امیدواریم این کم‌لطفی و بی‌توجهی با الگوبرداری عملی از مقام معظم رهبری در سطح استانداران، معاونان رئیس‌جمهور و حتی وزرا جبران شود». امام‌جمعه سنجند نیز با استقبالی از این انتصاب بیان کرد: «انتصاب دریادار «ایرانی» توسط رهبری درپه‌ای روشن برای اهل سنت است.» ماموستا فایق رستمی در خطبه‌های نمازجمعه سنجند گفت: «این انتصاب ارزشمند از جانب رهبری، الگویی بسیار شایسته برای دیگر مسئولان در دولت و دستگاه‌های مختلف است تا از اهل سنت و نخبگان کردستان در مسئولیت‌های مهم استفاده کنند.» وی انتصاب دریادار «ایرانی» را مایه خوشحالی اهل سنت به‌ویژه مردم کردستان و سنجند عنوان کرد و افزود: «رئیس‌جمهوری و دیگر مسئولان در دستگاه‌ها، باید از رهبر معظم انقلاب تبعیت کرده و از نخبگان و افراد توانمند در میان کردها و اهل سنت، برای مدیریت‌های کلان کشور بهره‌گیرند.» یکی از نمایندگان اهل سنت در مجلس نیز در پیامی نوشت: «امیدوارم این تصمیم نوبدیخشان اهتمام جدی دولت محترم نیز در استفاده از ظرفیت نیروی انسانی انقلابی و نخبگان اهل سنت در پست‌های مهم و حساس کشوری و لشکری باشد.» فرانسیسون نمایندگان اهل سنت مجلس نیز از انتصاب فرمانده نیروی دریایی تقدیر کرد.

ادامه در صفحه ۱۰

ابراهیم رئیسی:

سعی کردیم شایستگان را معرفی کنیم

گروه سیاست: رئیس‌جمهور صبح روز گذشته در جلسه بررسی صلاحیت وزرای پیشنهادی در صحن علنی مجلس با اشاره به برنامه‌های کلان دولت گفت: «برنامه‌های دولت بر اساس چرخش از بوروکراسی فسادانگیز ...

صفحه ۲

سال هجدهم • شماره ۴۰۷۶ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

«چوب حکومت» بر تن طالبان

سیاست «تعامل انتقادی-اعتراضی»

کیومرث اشترینان

چگونه تفکر طالبانی استحاله می‌شود؟ از طریق حکومت؟ طالبان را در سه سطح می‌توان تحلیل کرد: سطح نخست، از طریق نقش استراتژیک آنان در نظام بین‌الملل که از ایفای نقش پیاده‌نظام سیاست‌های استراتژیک آمریکا، عربستان و پاکستان آغاز می‌شود و تا ابزاری برای سازمان جاسوسی اسرائیل ادامه می‌یابد. سطح دوم، طالبان به مثابه پوششی برای قاچاق بین‌المللی مواد مخدر و پول‌شویی‌های بزرگ بین‌المللی، سطح سوم، از حیث یک نیروی اجتماعی با زمینه‌ای قومی-قبیله‌ای که با سنت‌های مذهبی تلفیق شده و خرافه‌ای شبه‌ایدئولوژیک را ایجاد کرده است. تمرکز این نوشتار بر سطح سوم است و البته این به معنای آن نیست که دو عنصر اول را نادیده بگیریم. امتزاج دو سطح نخست با یکدیگر می‌تواند از این بستر قومی-مذهبی استفاده کرده و با ترویج خرافات سیاسی، زمینه سوءاستفاده‌های بعدی را فراهم کند.

ادامه در صفحه ۱۰

دموکراسی

در سرزمین همه و هیچ کس

احمد غلامی . سردبیر

خاورمیانه همواره برای آمریکا بر اهمیت و در‌سراسرآفرین بوده است. این کشور از اواخر جنگ جهانی دوم با عزمی راسخ توسط رئیس‌جمهور وقت، فرانکلین روزولت (۱۹۴۵) پا به معادلات خاورمیانه گذاشت. بسا اینکه روزولت با بیماری سختی دست به گریبان بود و دو‌ماه بعد از این تاریخ درگذشت، در مسیر بازگشتش از کنفرانس یالتا به ملاقات پادشاه عربستان، عبدالعزیز آل‌سعود که در دریاچه «گراند بیتر» در حاشیه کانال سوئز در مصر بود، رفت. روزولت با این دیدار ایالات متحده را به یکی از بازیگران اصلی در خاورمیانه تبدیل کرد. بازیگری با این سیاست، رابطه فرد با فرد یا رئیس‌جمهور با خودکامه* رویکردی که در بسیاری مواقع خاصه در بهار عربی، آمریکا را ناگزیر به موضع‌گیری‌های دوگانه‌ای کرده است: انتخاب بین مردم و دیکتاتورها. اما آمریکا در نهایت با حمایت از چهره‌هایی همچون سادات، بن‌علی و مبارک نشان داده است وقتی پای منافعش در میان باشد، او از منافعش حمایت خواهد کرد، از این‌رو در تاریخ حضور آمریکا در خاورمیانه از ریگان گرفته تا اوباما، رؤسای جمهور این کشور علنی یا پنهان با خودکامگان رابطه تنگاتنگی داشته‌اند. این‌بار با بازگشت طالبان که به دست خود آمریکاییان از قدرت کنار گذاشته شده بود، این سیاست دوگانه آنان را در معرض شدیدترین انتقادات قرار داده است به گونه‌ای که می‌توان گفت بعید است رئیس‌جمهورش، جو بایدن بتواند از این مهلکه جان سالم به در برد. با اینکه هنوز چیزی از عمر ریاست‌جمهوری بایدن نگذشته است، اما او در نازرتین سطح محبوبیت خود قرار دارد. از خروج برنامه‌ریزی‌شده آمریکا و بازگشت قاطع جنگجویان طالبان به افغانستان و سقوط بی‌دربی شهرهای بزرگ آن، این تصور تقویت شد که اینک بهترین زمان برای تثبیت ایدئولوژی طالبانی است. از این‌رو آنان در اولین قدم پرچم طالبانی را به جای پرچم ملی افغانستان گذاشتند. این اولین اشتباه فاحش طالبان در دولت‌سازی است. این گروه با داشتن تجربه در دولت‌سازی و وفاداری مختص به ایدئولوژی و جریان خود درصدد برآمده است تا جایگاه پرچم افغانستان را که ملی‌بودنش تا حدودی مورد پذیرش همه جریان‌های سیاسی است، با پرچم خود تغییر بدهد. اگر طالبان بخواهد دولتی تشکیل بدهد حتی نه دولتی فراگیر، ناگزیر است معادلات دولت‌سازی را به کار گیرد. مهم‌ترین ملات در دولت‌سازی، پرچم است که نماد پایداری و وفاداری مردم به یک سرزمین است. انسجام دولت با ایجاد حس هویت ملی در اتباع و با وفاداری به آموزه‌های دینی و قومی شکل می‌گیرد. با این ملات‌هاست که اتباع مجبور یا ترغیب به خدمت در دولت یا جنگیدن برای آن می‌شوند. طالبان نمی‌تواند در افغانستان یک دولت فراگیر تشکیل بدهد حتی اگر در ظاهر نیز به خواست دولت‌های مؤثری همچون چین و روسیه چنین اتفاقی رخ بدهد. این خاصیت ایدئولوژی است که دیگر جریان‌ها را می‌تاراند یا می‌خواهد آنها را تحت سلطه خود درآورد. تجربه طالبان نشان داده است این گروه قادر به اقناع مردم نیست و ناگزیر از اهرمی استفاده خواهد کرد که در آن تبحر دارد...

ادامه در صفحه ۹